

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	3CdoR/12/2024
Identifikačné číslo spisu:	7117214741
Dátum vydania rozhodnutia:	19.02.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Marián Sluk
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:7117214741.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľov (osôb oprávnených na výživné) 1/ Q. H. (rod. X.), narodeného B. 2/ D. H. (rod. X.), narodenej B. X, oboch zastúpených advokátkou JUDr. Ivetou Rajtákovou, Košice, Štúrova 20, proti odporcovi (osobe povinnej platiť výživné) K. X., narodenému B., zastúpenému advokátom JUDr. Martinom Fabiánom, Košice, Štúrova 20, v konaní o zvýšenie výživného, vedenej na Mestskom súde Košice (pôvodne vedenej na Okresnom súde Košice I) pod sp. zn. 21P/74/2017, o dovolaní odporcu proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 28. mája 2024 sp. zn. 19CoP/39/2023, 19CoP/42/2023, takto

rozhodol:

Rozsudok Krajského súdu v Prešove z 28. mája 2024 sp. zn. 19CoP/39/2023, 19CoP/42/2023 z r u š u j e a vec mu vracia na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Košice I (v poradí druhým) rozsudkom z 12. januára 2023, č. k. 21P/74/2017-744 v spojení s opravným uznesením Okresného súdu Košice I zo 04. júla 2023 č. k. 21P/74/2017-844 (ďalej len „súd prvej inštancie“) zvýšil výživné zo strany otca na deti, na maloletú D. X., zo sumy 60 eur mesačne na sumu 110 eur mesačne za obdobie od 24. mája 2017 do 31. augusta 2020 a na sumu 140 eur mesačne od 1. septembra 2020 do budúca, ktoré uložil otcovi platiť vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám matky (výrok I.); na oprávneného Q. X., zo sumy 80 eur mesačne na sumu 110 eur mesačne za obdobie od 24. mája 2017 do 31. augusta 2018, na sumu 140 eur mesačne od 1. septembra 2018 do 31. augusta 2022 a na sumu 170 eur mesačne od 01. septembra 2022 do budúca, ktoré uložil otcovi platiť k rukám oprávneného vždy do 15. dňa v mesiaci vopred (výrok II.); dlžné výživné, ktoré vzniklo na maloletú D. X. zo strany otca za obdobie od 24. mája 2017 do 31. januára 2023 vo výške 541,27 eura a uložil otcovi zaplatiť do 15. dní od právoplatnosti rozsudku k rukám matky (výrok III); dlžné výživné, ktoré vzniklo zo strany povinného otca na oprávneného Q. X., za obdobie od 24. mája 2017 do 31. januára 2023 vo výške 486,80 eur uložil otcovi zaplatiť do 15. dní od právoplatnosti rozsudku k rukám oprávneného (výrok IV.); v prevyšujúcej časti čo do výšky výživného návrh oprávneného súd zamietol (výrok V.); vyslovil, že týmto mení rozsudok Okresného súdu Košice I sp. zn. 18C/83/2010 z 27. februára 2014 v časti výšky výživného (výrok VI.); vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania (výrok VII.).

1.1. Súd prvej inštancie rozsudok odôvodnil aplikáciou § 121 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilného mimosporového poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „CMP“), a § 62 ods. 1 až 5, § 75 ods. 1 a 2. § 76 ods. 1 a § 78 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o rodine“).

1.2. Súd prvej inštancie dospel na základe vykonaného dokazovania k záveru, že návrh matky, ako aj oprávneného Q. na zvýšenie výživného zo strany otca voči maloletej D. aj voči oprávnenému, ktorý v priebehu konania nadobudol plnoletosť, je opodstatnený. Súd prvej inštancie mal za preukázané, že odôvodnené potreby maloletých detí oproti predchádzajúcej úprave vzrástli, nakoľko v čase predchádzajúcej úpravy boli obe deti ešte žiakmi základnej školy. Súd mal za to, že odôvodnené potreby maloletých detí, ktoré majú medzi sebou malý vekový rozdiel, t. j. dva roky, sa nemôžu až tak veľmi líšiť, a preto nerozlišil výšku výživného za obdobie, kedy deti navštevovali základnú školu. Súd za toto obdobie zvýšil výživné na sumu 110 eur mesačne na každé dieťa. Od 01. septembra 2018 až do 31. augusta 2022 súd zvýšil výživné na oprávneného Q. na sumu 140 eur mesačne, a to z toho dôvodu, že v tomto čase oprávnený navštevoval strednú školu, teda jeho výdavky boli opodstatnene vyššie ako výdavky, ktoré mal v čase, kedy navštevoval základnú školu. Súd uviedol, že výdavky prirodzene narástli s vekom a s potrebami dieťaťa, či už súvisiace s ošatením, voľnočasovými aktivitami alebo stravou. Vzhľadom na to, že oprávnený Q. od 1. septembra 2022 nastúpil na vysokú školu, súd prvej inštancie mal za opodstatnené zvýšenie výživného od tohto dňa o ďalšiu sumu, a to o 30 eur, čiže na sumu 170 eur mesačne, nakoľko v súvislosti s týmto štúdiom vznikli oprávnenému ďalšie výdavky (notebook, školské potreby a pomôcky). Súd uviedol, že počas konania matka jemu ako aj mal. D. zaplatila vodičský kurz, zároveň absolvovali deti rôzne školské výlety. Čiže s opodstatnenými potrebami oprávneného mala matka zvýšené výdavky aj počas strednej školy, a taktiež aj po nástupe na vysokú školu a oprávnený sa k návrhu matky na zvýšenie výživného pripojil. Súd prvej inštancie zároveň poukázal, že dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodiča, v celom rozsahu sa o oprávneného starala matka, nakoľko tento aj doposiaľ s ňou býva v spoločnej domácnosti. Matka zabezpečovala všetky jeho potreby (aj doposiaľ) vrátane potrieb súvisiacich s bývaním. Preto súd dospel k záveru, že je v možnostiach povinného rodiča - otca s prihliadnutím na jeho príjem, ktorý sa postupne zvyšoval, platiť takto postupne primerane zvyšované výživné, a to voči oprávnenému Q. i voči maloletej D..

1.3. Súd prvej inštancie zároveň rozhodol aj o dlžnom výživnom, ktoré vyrátal na základe toho, akým spôsobom sa otec podieľal na úhradách výživného za rôzne obdobia. Od 24. mája 2017 až do júla 2020 otec uhrádzal výživné na maloletú D. vo výške 60 eur mesačne a na Q. vo výške 80 eur mesačne. Za obdobie od augusta 2020 do mája 2022 vrátane, otec uhrádzal výživné vo výške po 200 eur mesačne na každé dieťa, plus po 30 eur dlžné výživné. To znamená na každé dieťa po 230 eur mesačne. Následne od júna 2022 až do januára 2023 uhrádzal výživné na Q. opäť v sume 80 eur mesačne a na D. vo výške 60 eur mesačne. Súd prvej inštancie uvedené platby otca zohľadnil odrátajúc ich z dlžného výživného, keď dospel k záveru, že dlh otca voči maloletej D. bol vo výške 541,27 eura a a na oprávneného Q. bol vo výške 486,80 eura, ktoré uložil otcovi zaplatiť do 15 dní do právoplatnosti rozsudku.

2. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) rozsudkom z 28. mája 2024 sp. zn. 19CoP/39/2023, 19CoP/42/2023, na odvolanie navrhovateľov, (ktorí medzičasom nadobudli plnoletosť), zmenil rozsudok súdu prvej inštancie tak, že (vo výrokoch I. a II.) zvýšil výživné zo strany povinného pre D. zo sumy 60 eur mesačne na sumu 170 eur mesačne za obdobie od 24. mája 2017 do 31. augusta 2020 a na sumu 250 eur mesačne od 01. septembra 2020 do budúca, ktoré uložil otcovi platiť vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám navrhovateľky; zvýšil výživné zo strany povinného pre Q. zo sumy 80 eur mesačne na sumu 170 eur mesačne za obdobie od 24. mája 2017 do 31. augusta 2018 a na sumu 250 eur mesačne od 01. septembra 2018 do budúca, ktoré uložil otcovi platiť vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám navrhovateľa; dlžné výživné za obdobie od 24. mája 2017 do 31. januára 2023 zo strany povinného pre navrhovateľku vo výške 6.084,84 eura uložil otcovi uhradiť v troch splátkach k rukám navrhovateľky, a to prvú splátku v sume 2.028,28 eura najneskôr k 31. októbru 2024, druhú splátku v sume 2.028,28 eura najneskôr k 31. marcu 2025, tretiu splátku v sume 2.028,28 eura najneskôr k 31. augustu 2025; dlžné výživné za obdobie od 24. mája 2017 do 31. januára 2023 zo strany povinného pre navrhovateľa vo výške 9.280,33 eura uložil otcovi uhradiť v troch splátkach k rukám navrhovateľa, a to prvú splátku v sume 3.093,44 eura najneskôr k 31. októbru 2024, druhú splátku v sume 3.093,44 eura

najneskôr k 31. marcu 2025, tretiu splátku v sume 3.093,44 eura najneskôr k 31. augustu 2025. Vo zvyšných výrokoch odvolací súd v prevyšujúcej časti rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil (výrok III.) a vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania (výrok IV.).

2.1. Odvolací súd dospel k záveru, že je potrebné zmeniť výroky napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie ohľadom zvýšenia výživného zo strany povinného otca na navrhovateľov a tým súvisiaceho dlžného výživného za obdobie od 24. mája 2017 do 31. januára 2023 (§ 388 CSP) a v prevyšujúcej časti odvolaním napadnutý rozsudok potvrdiť (387 ods. 1 CSP).

2.2. Odvolací súd uviedol, že rozhodovanie o výžive maloletých detí je konaním vo veciach starostlivosti súdu o maloletých v zmysle § 111 až § 122 CMP. Okruh účastníkov tohto konania treba posúdiť podľa § 7 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“), podľa ktorého v konaní, ktoré možno začať aj bez návrhu, je účastníkom aj ten, o koho právach a povinnostiach sa má konať. Navrhovatelia boli účastníkmi predmetného konania aj pred dovŕšením plnoletosti (vek 18 rokov). V priebehu konania nadobudli procesnú spôsobilosť, kedy pred súdom môžu konať samostatne v celom rozsahu, v akom majú spôsobilosť vlastnými úkonmi nadobúdať práva a brať na seba povinnosti (§ 67 CSP). Od tohto obdobia navrhovatelia získali spôsobilosť konať samostatne, napriek tomu, že predmetom konania ostalo obdobie zvýšenia vyživovacej povinnosti zo strany povinného otca v čase, keď boli navrhovatelia maloletí. Navrhovatelia sa pripojili k podanému návrhu matky. Ak bol návrh na určenie výživného podaný pred dosiahnutím plnoletosti dieťaťa, pokračuje v konaní súd v starostlivosti o maloletých aj po ich plnoletosti s tým rozdielom, že plnoleté dieťa má už v ďalšom súdnom konaní samostatné procesné postavenie.

2.3. Odvolací súd mal za to, že pri stanovení rozsahu výživného je dôvodné prihliadať na mieru osobnej starostlivosti matky a absencia nemateriálneho plnenia v podobe rovnakej miery osobnej starostlivosti by zo strany otca pochopiteľne a rozumne mala byť kompenzovaná plneniami materiálnymi, konkrétne napr. platením výživného vo zvýšenej miere. Obligatorným zákonným hľadiskom pri určovaní výšky výživného je osobný výkon starostlivosti, ktorý Zákon o rodine nepochybne kladie na roveň finančnému zabezpečeniu výživy (porovnaj uznesenie ÚS SR z 10. 11. 2021 sp. zn. IV. ÚS 489/2011). Pri výrazne prevažujúcej miere osobnej starostlivosti matky o maloleté deti nastolená situácia medzi rodičmi sa už teraz prieči zásadne rovnocennému výkonu rodičovských práv a povinností, a to v dôsledku prihliadania na dikciu ustanovenia § 62 ods. 4 Zákona o rodine, v zmysle ktorého sa osobná starostlivosť rodiča o maloleté dieťa započítava na účely materiálneho plnenia vyživovacej povinnosti. Uvedenú odchýlku v neprospech matky smie racionálne odôvodniť ustanovenie § 62 ods. 2, § 75 ods. 1 Zákona o rodine. Rodičia sú povinní plniť svoju vyživovaciu povinnosť podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Odvolací súd zvlášť poukázal § 62 ods. 5 Zákona o rodine, v zmysle ktorého má výživné prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť. Výživné predstavuje prednostnú pohľadávku pred všetkými ostatnými výdavkami. Každý rodič má teda povinnosť v prvom rade zabezpečiť výživu svojho dieťaťa a až následne má právo využiť zostávajúce finančné prostriedky na uspokojovanie svojich vlastných potrieb. Zákon zásadne nerozlišuje, či ide o nevyhnutné životné potreby rodiča alebo iné potreby. Súdy tak nemajú povinnosť konkrétne skúmať otázku výšky životných nákladov rodiča, o vyživovacej povinnosti, ktorého sa koná. Preukazovanie výdavkov povinného rodiča však môže slúžiť ako dôkaz na stanovenie jeho životnej úrovne, avšak nie ako dôkaz, že rodič nemá dostatok finančných prostriedkov na to, aby plnil primeranú vyživovaciu povinnosť k svojmu dieťaťu.

2.4. Odvolací súd (zhodne ako súd prvej inštancie) dospel k záveru, že zmena pomerov nastala na strane navrhovateľov (vtedy ešte maloletých detí) dňom podania návrhu matky 24. mája 2017. Navrhovatelia v tom čase navštevovali 2. stupeň základnej školy a náklady, ktoré matka súdu uviedla, sa nijakým spôsobom nevymykali z bežných mesačných nákladov detí v danom veku. Výdavky mali na stravu, oblečenie, hygienu, mimoškolské aktivity, školské aktivity. Odvolací súd v tejto súvislosti poukázal, že výživné má zabezpečiť také materiálne podmienky pre telesný a duševný vývoj dieťaťa, v akých by sa dieťa nachádzalo, keby žilo v harmonickej spoločnej domácnosti svojich rodičov. Odvolací súd prihliadal na to, že v tomto období matka sama zabezpečovala celodennú osobnú starostlivosť a uhrádzala všetky výdavky navrhovateľov. Otec platil len mesačné výživné spolu v sume 140 eur, z toho 60 eur na vtedy mal. D. a 80 eur na vtedy mal. Q..

2.5. Pri určení výšky výživného odvolací súd vychádzal z tzv. tabuľkového výživného a zmenil

rozsudok súdu prvej inštancie v spojení s opravným uznesením tak, že zvýšil výživné zo strany povinného pre D. zo sumy 60 eur mesačne na sumu 170 eur mesačne za obdobie od 24. mája 2017 (deň podania návrhu) do 31. augusta 2020 (ukončenie základnej školy). Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že v roku 2017 otec mal priemerný mesačný príjem 740 eur a v zmysle metodického usmernenia percentuálne rozpätie výživného pre dve maloleté deti na 2. stupni základnej školy predstavuje 16 % z čistého príjmu povinného rodiča, t. j. 118 eur mesačne. V roku 2018 bol príjem povinného otca 888 eur z toho výživné 16 % z čistého príjmu rodiča t. j. 140 eur mesačne; v roku 2019 mal povinný otec mesačný príjem 920 eur z toho výživné predstavuje tiež 16 % z čistého príjmu povinného rodiča, t. j. 147 eur mesačne. Odvolací súd vzal v úvahu osobnú starostlivosť matky o vtedy mal. D. a zvýšil výživné zo strany povinného otca pre D. zo sumy 60 eur mesačne na sumu 170 eur mesačne za obdobie od 24. mája 2017 do 31. augusta 2020. Navrhovateľka (D.) od 01. septembra 2020 nastúpila na strednú školu, pričom percentuálne rozpätie výživného pre dve maloleté deti predstavuje 18 % z čistého príjmu povinného rodiča. Povinný otec v roku 2020 mal priemerný čistý mesačný príjem vo výške 1.066 eur, z toho 18 % je výživné v sume 191 eur mesačne; v roku 2021 mal povinný otec mesačný príjem 1.100 eur, z toho 18 % výživné v sume 198 eur mesačne a v roku 2022 mal povinný otec príjem 1.199 eur mesačne, z toho 18 % výživné v sume 216 eur mesačne. Odvolací súd pri stanovení výšky výživného uviedol, že tiež vzal do úvahy osobnú starostlivosť matky, aj keď už D. sa stala plnoletou, aj naďalej je odkázaná na výživu svojich rodičov a zvýšil výživné zo strany povinného otca pre D. na sumu 250 eur mesačne od 01. septembra 2020 do budúca. Navrhovateľ (Q.) v čase podania návrhu na zvýšenie výživného mal 14 rokov, do 31. augusta 2018 navštevoval 2. stupeň základnej školy. Pri príjme povinného otca vo výške 740 eur v roku 2017 percentuálne rozpätie výživného pre dve maloleté deti, 2. stupeň základnej školy predstavuje výživné 16 % z čistého príjmu povinného rodiča, t. j. 118 eur mesačne, v roku 2018 mal povinný otec príjem 888 eur, výživné predstavuje 18 % z čistého príjmu povinného rodiča, t. j. vo výške 158 eur mesačne, preto odvolací súd zvýšil výživné zo strany otca pre navrhovateľa (Q.) zo sumy 80 eur mesačne na sumu 170 eur mesačne za obdobie od 24. mája 2017 do 31. augusta 2018. Navrhovateľ od 01. septembra 2018 nastúpil na strednú školu, pričom percentuálne rozpätie výživného pre dve maloleté deti z príjmu povinného otca v roku 2019, ktorý bol 920 eur, u navrhovateľa predstavuje 18 % z čistého príjmu povinného rodiča, t. j. sumu 165 eur; v roku 2020 z príjmu povinného otca vo výške 1.066 eur 18 % predstavuje sumu 191 eur mesačne výživné; v roku 2021 z príjmu povinného otca vo výške 1.100 eur výživné pre navrhovateľa predstavuje 18 %, t. j. 198 eur mesačne výživné a v roku 2022 z priemerného čistého mesačného príjmu povinného otca vo výške 1.199 eur predstavuje 20 % sumu 240 eur výživné. Odvolací súd zvýšil výživné od 01. septembra 2018 do budúca na sumu 250 eur mesačne zo strany povinného pre navrhovateľa, keď zároveň vzal v tejto súvislosti do úvahy, že miera osobnej starostlivosti matky o navrhovateľa je menšia ako u navrhovateľky.

2.6. Vo výroku II. rozhodnutia odvolací súd určil dlžné výživné za obdobie od 24. mája 2017 do 31. januára 2023 zo strany povinného pre navrhovateľku vo výške 6.084,84 eura, pri odpočítaní mesačných platieb vo výške 60 eur, pričom určil otcovi povinnosť uhradiť dlžné výživné v troch splátkach k rukám navrhovateľky, a to prvú splátku v sume 2.028,28 eura najneskôr k 31. októbru 2024, druhú splátku v sume 2.028,28 eura najneskôr k 31. marcu 2025 a tretiu splátku v sume 2.028,28 eura najneskôr k 31. augustu 2025. Dlžné výživné za rovnaké obdobie od 24. mája 2017 do 31. januára 2023 zo strany povinného otca pre navrhovateľa stanovil vo výške 9.280,33 eura pri odpočítaní mesačných splátok 80 eur a uložil otcovi povinnosť túto sumu tiež uhradiť v troch splátkach k rukám navrhovateľa, a to prvú splátku v sume 3.093,44 eura najneskôr k 31. októbru 2024, druhú splátku v sume 3.093,44 eura najneskôr k 31. marcu 2025 a tretiu splátku v sume 3.093,44 eura najneskôr k 31. augustu 2025. Odvolací súd dospel k záveru, že vzhľadom k charakteru predmetu konania a tiež dĺžku konania, ktoré začalo 24. mája 2017 a celkovú sumu dlžného, by nebolo spravodlivé, aby otec splácal dlžné výživné v mesačných splátkach. Odvolací súd uviedol, že matka pri uspokojovaní potrieb navrhovateľov nebola zvýhodnená splátkami, ale musela potreby vtedy ešte maloletých detí uspokojovať postupne tak ako vznikali. Odvolací súd postupoval v súlade s § 232 ods. 3 CSP a určil otcovi dlhšiu lehotu na zaplatenie dlžného výživného v troch splátkach v rozsahu 15 mesiacov pre každého navrhovateľa.

2.7. Odvoláciu námietku pôvodne vznesenú matkou navrhovateľky, že konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 365 ods. 1 písm. d) CSP), nakoľko súd prvej inštancie výrokom V. v prevyšujúcej časti čo do výšky výživného návrh oprávneného zamietol, ale

nerozhodol o prevyšujúcom návrhu matky ohľadom výživného na vtedy mal. D., vyhodnotil odvolací súd ako nedôvodnú.

2.8. O trovách odvolacieho konania rozhodol v zmysle § 52 CMP v spojení s § 58 CMP.

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal dovolanie odporca (ďalej aj „dovolateľ“, alebo „otec“ alebo „osoba povinná platiť výživné“), a to vo výrokoch I. a II. (týkajúcich sa bežného a dlžného výživného). Prípustnosť dovolania vyvodzoval v zmysle § 420 písm. f) CSP, keď rozhodnutie odvolacieho súdu považoval za arbitrárne, nepreskúmateľné a nedostatočne odôvodnené, ako aj mal za to, že rozhodnutie odvolacieho súdu vychádzalo z nesprávnych skutkových zistení.

3.1. Namietal, že z predmetného rozhodnutia odvolacieho súdu nevyplýva, ktoré skutočnosti vo vzťahu k otázke spôsobu určenia primeranej výšky výživného pre navrhovateľov, ako aj vo vzťahu k otázke schopností, možností a majetkových pomerov otca, ako aj prípadnej potenciality príjmov, boli pre odvolací súd relevantné pre určenie výšky výživného na navrhovateľov, a zároveň k otázke určenia a výpočtu dlžného výživného, mal odvolací súd za preukázané, z ktorých dôkazov pri rozhodovaní vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, pričom rozhodnutie vychádzalo z nesprávnych skutkových zistení.

3.2. Dovolateľ namietal, že dlžné výživné je určené v nesprávnej výške. Pričom v tejto časti taktiež namietal nepreskúmateľnosť rozhodnutia odvolacieho súdu, keď z neho nevyplýva, akým spôsobom a výpočtom odvolací súd dospel k výpočtu dlžného výživného, a zohľadnení akých realizovaných platieb otca v danom období. Poukázal, že skutkové zistenia odvolacieho súdu (zohľadnenie súm 60 eur mesačne na D. a 80 eur mesačne na Q.) sú v rozpore so skutkovými zisteniami súdu prvej inštancie (v odôvodnení v bode 22.), pričom výšku otcom uhrádzaného výživného nespochybňovali ani navrhovatelia v odvolaní. Otec zdôraznil, že v období od augusta 2020 až do mája 2022 uhrádzal bežné výživné vo výške 200 eur na každé dieťa a dlžné výživné 30 eur na každé dieťa, teda 230 eur mesačne na každého navrhovateľa, a nie ako uviedol odvolací súd 80 eur mesačne (Q.) a 60 eur mesačne (D.). Uviedol, že na D. v období od mája 2017 do januára 2023 uhradil 7.880 eur a na Q. uhradil v danom období 8.820 eur, ktoré platby boli v súdnom konaní nesporné a navrhovateľmi neboli nikdy spochybňované. Odvolací súd, tak ako súd prvej inštancie, mal na tieto platby prihliadnuť a mal ich zohľadniť pri určení (výpočte) výšky dlžného výživného.

3.3. Dovolateľ taktiež namietal, že rozhodnutie odvolacieho súdu neobsahuje bližšie odôvodnenie jeho rozhodnutia aj vo vzťahu k určeniu výšky bežného výživného. (body 27. a 28.), čo má za následok jeho nepreskúmateľnosť a arbitrárnosť. Dovolateľ uviedol, že odvolací súd zistil tzv. tabuľkové výživné u D. za rok 2017 vo výške 118 eur, za rok 2018 vo výške 140 eur, za rok 2019 vo výške 147 eur, pričom určil výšku výživného na sumu 170 eur mesačne za celé obdobie (od 24. mája 2017 do 31. augusta 2020), pričom súdom určená výška výživného nezodpovedá ani jednej z predmetných súm, ani ich priemeru, a nie je možné z odôvodnenia odvolacieho súdu zistiť bližšie dôvody takto určenej sumy v značnom rozsahu presahujúcej tzv. tabuľkové výživné. Taktiež v prípade výživného od 01. septembra 2020 vo výške 250 eur mesačne nie je možné z odôvodnenia zistiť dôvody takto určenej sumy presahujúcej v značnom rozsahu tabuľkové výživné (rok 2020 vo výške 191 eur, rok 2021 vo výške 198 eur, rok 2022 vo výške 240 eur). Uvedené platí aj vo vzťahu k bežnému výživnému na Q., keď odvolací súd zistil tabuľkové výživné za rok 2017 vo výške 118 eur, za rok 2018 vo výške 158 eur, avšak určil výšku výživného za obdobie (od 24. mája 2017 do 31. augusta 2018) vo výške 170 eur mesačne, pričom daná suma nezodpovedá ani jednej z predmetných súm, ani ich priemeru a nie je možné z odôvodnenia odvolacieho súdu zistiť dôvody takto určenej výšky výživného presahujúce v značnom rozsahu, aj spätne, tabuľkové výživné. Uvedené platí aj k výživnému od 01. septembra 2018 vo výške 250 eur mesačne, keď nie je možné z odôvodnenia zistiť dôvody takto určenej sumy presahujúcej v značnom rozsahu tabuľkové výživné (rok 2019 vo výške 165 eur, rok 2020 vo výške 191 eur, rok 2021 vo výške 198 eur, rok 2022 vo výške 240 eur).

3.4. Na záver uviedol, že ako jeden z dôvodov zvýšenia výšky výživného nad rámec tabuľkového výživného súd uviedol mieru osobnej starostlivosti matky o navrhovateľov, v súčasnej dobe už dospelých, ktorá je vyššia ako otcova, pričom poukázal na dôvody, pre ktoré sa nemohol od útleho veku podieľať na osobnej starostlivosti navrhovateľov, pre ktoré považoval rozhodnutie za nesprávne, diskriminujúce a v rozpore so základnými princípmi spravodlivosti.

3.5. Zároveň namietal skutkové zistenia odvolacieho súdu (v bode 32. jeho rozhodnutia), keď odvolací

súd vykonal dokazovanie zadovážením si dôkazu - ponuky práce na portáli profesia.sk za obdobie mesiaca 06/2024, na ktorý následne prihladal pri rozhodovaní o určení výšky výživného na oboch navrhovateľov, pričom s predmetným dôkazom sa dovolateľ nemal možnosť oboznámiť, ani sa k nemu vyjadriť, a je uvádzaný v odôvodnení odvolacím súdom iba všeobecne bez bližšej špecifikácie. Odvolací súd nezohľadnil špecifiká pracovnej pozície, či by navrhovateľ spĺňal predpoklady a iné podmienky zverejnenej ponuky (napr. vysokoškolské vzdelanie). Navyše poukázal, že sa jeho plat v spoločnosti, v ktorej je zamestnaný, každoročne zvyšuje, keď jeho príjem zodpovedá výške s poukazom na princíp potenciality príjmu (v tejto súvislosti poukázal na rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 3Cdo/236/2018). S poukazom na absolútnu neurčitost' ohľadom pracovnej pozície považoval dovolateľ rozhodnutie odvolacieho súdu aj v tejto časti za nepreskúmateľné.

3.6. Dovolať navrhoval, aby dovolací súd v dovolaní napadnutej časti zrušil rozsudok odvolacieho súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Zároveň navrhoval, aby dovolací súd odložil vykonateľnosť dovolaním napadnutého rozsudku odvolacieho súdu.

4. Navrhovatelia (oprávnené osoby na výživné) sa k dovolaniu otca nevyjadrili.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP), po zistení, že dovolanie podal v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) účastník zastúpený v súlade so zákonom advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorého neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP), dospel k záveru, že dovolanie je dôvodné, v dôsledku čoho je potrebné rozhodnutie odvolacieho súdu zrušiť v celosti, (a to aj v súvisiacich dovolaním výslovne nenapadnutých výrokoch) a vec vrátiť odvolaciemu súdu na ďalšie konanie a rozhodnutie.

6. Dovolanie podal otec vo veci starostlivosti súdu o maloletých a vo veci vyživovacej povinnosti rodiča k plnoletým deťom upravenej v CMP. Vzájomný vzťah medzi CMP a CSP je vymedzený v § 2 ods. 1 CMP, podľa ktorého sa na konania podľa tohto zákona použijú ustanovenia CSP, ak tento zákon neustanovuje inak. Keďže CMP v § 76 až § 77 neobsahuje odlišnú právnu úpravu dovolania podaného vo veci starostlivosti súdu o maloletých vo veci výživného plnoletých osôb, prípustnosť dovolania bola posudzovaná podľa ustanovení CSP.

7. Z hľadiska ústavného aspektu treba rešpektovať právomoc najvyššieho súdu ústavne konformným spôsobom vymedzovať si prípustnosť vecí v konaní o dovolaní a vychádzať z toho, že v prvom rade je vecou najvyššieho súdu určovať si koncepciu interpretácie prípustnosti mimoriadnych opravných prostriedkov, a to za predpokladu, že táto nie je nepriateľská z hľadiska ochrany základných práv a slobôd.

8. Dovolanie treba považovať za mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný (procesnými stranami, ani samotným dovolacím súdom) ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu z akýchkoľvek dôvodov a hľadísk.

9. O všetkých mimoriadnych opravných prostriedkoch platí, že narušenie princípu právnej istoty strán, ktorých právna vec bola právoplatne skončená, musí byť vyvážené sprísnenými a jasne čitateľnými podmienkami prípustnosti. Právnu úpravu dovolania, ktorá stanovuje podmienky, za ktorých môže byť výnimočne prelomená záväznosť už právoplatného rozhodnutia, nemožno interpretovať bezbreho; namiesto je skôr zdržanlivý (uvážaný) prístup.

10. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšej inštancie, sa v civilnom sporovom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých môže súd konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho

konania. Na týchto záveroch zotrúva aj súčasná rozhodovacia prax najvyššieho súdu.

11. Dovolateľ vyvodzoval prípustnosť svojho dovolania z ustanovenia § 420 písm. f) CSP, podľa ktorého dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, alebo ktorým sa konanie končí ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

11.1. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predpokladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (viď napríklad rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03). Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestranom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrovanou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky.

11.2. Z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle tohto ustanovenia nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) odvolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (3Cdo/41/2017, 3Cdo/214/2017, 8Cdo/5/2017, 8Cdo/73/2017).

11.3. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu konania v zmysle § 420 písm. f) CSP, sú a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia.

11.4. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného ale aj z ústavnoprávneho rámca, a ktoré (porušenie) tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti).

12. Dovolateľ vyvodzujúc prípustnosť dovolania z ustanovenia § 420 písm. f) CSP namietal predovšetkým arbitrárnosť, nepreskúmateľnosť a nedostatočné odôvodnenie rozsudku odvolacieho súdu vo vzťahu k bežnému a dlžnému výživnému, ako aj nesprávne zistený skutkový stav odvolacím súdom.

12.1. Ustálená judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva (ESLP) uvádza, že súdy musia v rozsudkoch jasne a zrozumiteľne uviesť dôvody, na ktorých založili svoje rozhodnutia, že súdy sa musia zaoberať najdôležitejšími argumentami vznesenými stranami sporu a uviesť dôvody pre prijatie alebo odmietnutie týchto argumentov, a že nedodržanie týchto požiadaviek je nezlučiteľné s ideou práva na spravodlivý proces (pozri napr. Garcia Ruiz v. Španielsko, Vétrenko v. Moldavsko, Kraska v. Švajčiarsko).

12.2. Aj najvyšší súd už v minulosti vo viacerých svojich rozhodnutiach, práve pod vplyvom judikatúry ESLP a ústavného súdu, zaujal stanovisko, že medzi práva strany civilného procesu na zabezpečenie spravodlivej ochrany jej práv a právom chránených záujmov patrí nepochybne aj právo na spravodlivý proces, a že za porušenie tohto práva treba považovať aj nedostatok riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia súdneho rozhodnutia. Povinnosť súdu rozhodnutie náležite odôvodniť je totiž odrazom práva strany sporu na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu, ktorý sa zaoberá všetkými právne relevantnými dôvodmi uplatnenej žaloby, ako aj špecifickými námietkami strany sporu. Za predpokladu, že ide o rozhodné závery, na ktorých stojí súdne rozhodnutie, keďže sa nevyžaduje odpoveď na každú vznesenú námietku. Porušením uvedeného práva strany sporu na jednej strane a povinnosti súdu na strane druhej sa strane sporu, (okrem upretia práva dozvedieť sa o príčinách rozhodnutia práve zvoleným spôsobom), odníma možnosť náležite skutkovo aj právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu v rámci využitia prípadných riadnych alebo mimoriadnych opravných

prostriedkov. Ak je nedostatok riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia porušením práva na spravodlivé súdne konanie, táto vada zakladá i prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP.

13. Aj v konaní na odvolacom súde treba dôsledne trvať na požiadavke úplnosti, výstižnosti a presvedčivosti odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu. Tieto požiadavky sú o to naliehavejšie ak sa jedná o zmeňujúce rozhodnutie odvolacieho súdu založené na iných dôvodoch.

13.1. V odôvodnení svojho rozhodnutia sa teda odvolací súd musí vysporiadať so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a jeho myšlienkový postup musí byť v odôvodnení dostatočne vysvetlený nielen s poukazom na všetky skutočnosti zistené vykonaným dokazovaním, ale tiež s poukazom na právne závery, ktoré prijal. Právne závery odvolacieho súdu môžu byť dostatočne preskúmateľné len vtedy, ak odvolací súd po skutkovom vymedzení predmetu konania podá zrozumiteľný a jasný výklad, z ktorých ustanovení zákona alebo iného právneho predpisu vychádzal, ako ich interpretoval, a prečo pod tieto ustanovenia podriadil, prípadne nepodriadil zistený skutkový stav.

14. Podľa názoru dovolacieho súdu rozhodnutie odvolacieho súdu v prejednávanej veci trpí nedostatkami spočívajúcimi v jeho nepreskúmateľnosti a nedostatočnom odôvodnení (arbitrárnosti).

14.1. K dovolacej námietke dovolateľa o nepreskúmateľnosti a nedostatočnom odôvodnení výroku odvolacieho súdu týkajúceho sa bežného výživného, dovolací súd dospel k záveru, že táto námietka je dôvodná. Dovolateľ opodstatnene namietal, že rozhodnutie odvolacieho súdu neobsahuje bližšie odôvodnenie vo vzťahu k určeniu výšky bežného výživného, čo má za následok jeho nepreskúmateľnosť i arbitrárnosť. Dovolateľ uviedol, že odvolací súd zistil tzv. tabuľkové výživné u D. za rok 2017 vo výške 118 eur, za rok 2018 vo výške 140 eur, za rok 2019 vo výške 147 eur, pričom určil výšku výživného na sumu 170 eur mesačne za celé obdobie (od 24. mája 2017 do 31. augusta 2020); súdom určená výška výživného nezodpovedá ani jednej z predmetných súm, ani ich priemeru, a nie je možné z odôvodnenia odvolacieho súdu zistiť bližšie dôvody takto určenej sumy v značnom rozsahu presahujúcej tzv. tabuľkové výživné. Taktiež v prípade výživného od 01. septembra 2020 vo výške 250 eur mesačne nie je možné z odôvodnenia zistiť dôvody takto určenej sumy presahujúcej v značnom rozsahu tabuľkové výživné (rok 2020 vo výške 191 eur, rok 2021 vo výške 198 eur, rok 2022 vo výške 240 eur). Uvedené platí aj vo vzťahu k bežnému výživnému na Q., keď odvolací súd zistil tabuľkové výživné za rok 2017 vo výške 118 eur, za rok 2018 vo výške 158 eur, avšak určil výšku výživného za obdobie (od 24. mája 2017 do 31. augusta 2018) vo výške 170 eur mesačne, pričom daná suma nezodpovedá ani jednej z predmetných súm, ani ich priemeru, a nie je možné z odôvodnenia odvolacieho súdu zistiť dôvody takto určenej výšky výživného presahujúce v značnom rozsahu, aj spätne, tabuľkové výživné. Uvedené platí aj k výživnému od 01. septembra 2018 vo výške 250 eur mesačne, keď nie je možné z odôvodnenia zistiť dôvody takto určenej sumy presahujúcej v značnom rozsahu tabuľkové výživné (rok 2019 vo výške 165 eur, rok 2020 vo výške 191 eur, rok 2021 vo výške 198 eur, rok 2022 vo výške 240 eur).

14.2. Z rozhodnutia odvolacieho súdu nie je zrejmé (nie je možné zistiť), ako dospel k výške bežného výživného od 24. mája 2017 do 31. augusta 2020 vo výške 170 eur mesačne a vo výške 250 eur mesačne od 01. septembra 2020, keď nie je zrejmé, z akých dôvodov priznal v období zvýšenú sumu výživného zohľadňujúcu osobnú starostlivosť matky, a to v rovnakej výške za celé obdobie. Na maloletú D. vychádzalo tzv. tabuľkové výživné napr. za rok 2017 vo výške 118 eur, súd priznal výživné vo výške 170 eur, teda zvýšenú sumu oproti tabuľkovému výživnému o 52 eur z dôvodu osobnej starostlivosti matky, a porovnávajúc v neskoršom období napr. v roku 2019 vychádzalo tzv. tabuľkové výživné vo výške 147 eur, súd priznal výživné vo výške 170 eur, teda zvýšenú sumu oproti tabuľkovému výživnému o 23 eur z dôvodu osobnej starostlivosti matky. Dané platí aj na obdobie a zdôvodnenie priznaného bežného výživného vo výške 250 eur v období po 01. septembri 2020. Uvedené sa vzťahuje aj na priznané bežné výživné Q., keď z rozhodnutia odvolacieho súdu nie je zrejmé (nie je možné zistiť), ako dospel k výške bežného výživného od 24. mája 2017 do 31. augusta 2018 vo výške 170 eur mesačne a vo výške 250 eur mesačne od 01. septembra 2018, keď nie je zrejmé, z akých dôvodov priznal v období zvýšenú sumu výživného zohľadňujúcu osobnú starostlivosť matky, a to v rovnakej výške za celé obdobie. Na Q. vychádzalo tzv. tabuľkové výživné napr. za rok 2017 vo výške 118 eur, súd priznal výživné vo výške 170 eur, teda zvýšenú sumu oproti tabuľkovému výživnému o 52 eur z dôvodu osobnej starostlivosti matky, a porovnávajúc v neskoršom období napr. v roku 2018 (do augusta)

vychádzalo tzv. tabuľkové výživné vo výške 158 eur, súd priznal výživné vo výške 170 eur, teda zvýšenú sumu oproti tabuľkovému výživnému o 12 eur z dôvodu osobnej starostlivosti matky. Dané platí aj na obdobie a zdôvodnenie priznaného bežného výživného vo výške 250 eur mesačne v období po 01. septembri 2018. Miera rôzneho navýšenia bežného výživného, (na D. o 52 eur a o 23 eur a na Q. o 52 eur a o 12 eur), výživného oproti tabuľkovému určeniu v dôsledku osobnej starostlivosti matky nie je z rozhodnutia odvolacieho súdu zrejmé, a teda ani preskúmateľná.

14.3. Nie je zjavné prečo odvolací súd priznal zvýšené výživné v jednotnej sume počnúc od začiatku celého požadovaného obdobia (na sumu 170 eur mesačne za obdobie od 24. mája 2017 do 31. augusta 2020 a na sumu 250 eur mesačne od 01. septembra 2020 do budúcnosti), keď potom vychádzal z toho, že v prípade nižších súm tabuľkového výživného v počiatočných rokoch, súd zohľadnil mieru osobnej starostlivosti matky vo vyššej miere, ako v prípade neskorších (nasledujúcich) rokov, keď suma tabuľkového výživného sa zvyšovala práve z dôvodu zvyšovania ročného priemerného mesačného príjmu otca, čím vlastne v týchto rokoch potom súd zohľadnil osobnú starostlivosť matky v menšej miere ako v predchádzajúcich rokoch a naopak, v predchádzajúcich rokoch zohľadnil osobnú starostlivosť matky vo vyššej miere, pričom v odôvodnení rozhodnutia odvolacieho súdu absentuje zdôvodnenie tohto rozdielného zohľadnenia osobnej miery starostlivosti matky o navrhovateľov v jednotlivých rokoch.

14.4. Taktiež odvolací súd bližšie nezdôvodnil ako zohľadnil mieru osobnej starostlivosti matky o plnoleté deti pri určení bežného výživného zo strany otca, teda v období po nadobudnutí ich plnoletosti, keď nie je postačujúce iba zdôvodnenie, že odvolací súd uviedol že, „aj keď už D. sa stala plnoletou, aj naďalej je odkázaná na výživu svojich rodičov“, čo nie je postačujúce, keď nezdôvodnil, aké úvahy ho viedli k zohľadneniu miery osobnej starostlivosti matky na zvýšenie sumy tabuľkového výživného v prípade plnoletých osôb (napr. zdravotný stav, odkázanosť na osobnú starostlivosť a iné...). Dovolací súd v tejto časti poukazuje aj na Metodiku - RODIČOVSKÉ KOMPETENCIE - Metodika (dostupnej na stránke Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky) pre výpočet výživného rodičov k deťom tzv. tabuľkové výživné, (na ktorú okrem iného poukázal aj odvolací súd vo svojom rozhodnutí), v ktorej je uvedené, že: „pojem vyživovacia povinnosť zahŕňa nielen peňažné plnenie, ale iné plnenia.... Pojem výživné má sociologický rozmer, lebo okrem ekonomického postavenia rodičov zahŕňa aj súkromné prvky ako sú osobná starostlivosť o dieťa, výchova a vzdelávanie dieťaťa...v súčasnosti máme na Slovensku viaceré modely starostlivosti rodičov o dieťa: zverenie dieťaťa do výlučnej osobnej starostlivosti jedného z rodičov, zverenie dieťaťa do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov a od 01. 01. 2023 aj zverenie dieťaťa do spoločnej osobnej starostlivosti oboch rodičov. Otázka znie, do akého veku dieťaťa je možné plne nahrádzať osobnú starostlivosť finančným plnením. Pri charaktere starostlivosti o dieťa sa prihliada na vek dieťaťa, ale primárne na reálnu náročnosť starostlivosti o dieťa v závislosti od toho, či ide o zdravé dieťa alebo dieťa choré. Ak je to choré dieťa, tak tu dôležitú úlohu hrá reálne preukázaný aktuálny zdravotný stav dieťaťa, prípadne aj jeho zdravotné postihnutie. Ďalej sa prihliada na potrebu zabezpečovať a manažovať mimoškolské aktivity dieťaťa (odvoz na krúžky), potrebu náročnejšej prípravy na vyučovanie podľa intelektuálnych schopností dieťaťa.“

14.5. Dovolací súd navyše uvádza, že rozhodnutie odvolacieho súdu je zároveň vnútorne protirečivé. Odvolací súd v odôvodnení rozhodnutia uvádza, že pri výpočte bežného výživného vzal do úvahy tzv. tabuľkové výživné, pričom pri stanovení výšky výživného zohľadnil mieru osobnej starostlivosti matky o deti/navrhovateľov. Pričom v prípade stanovenia výšky bežného výživného na navrhovateľa Q. odvolací súd iba všeobecne na záver uviedol, že vzal do úvahy skutočnosť, že miera osobnej starostlivosti matky o navrhovateľa je menšia ako u navrhovateľky. V prípade porovnania odvolacím súdom určeného bežného výživného na oboch navrhovateľov v čase keď boli obe deti maloleté, napr. za rok 2017, je zjavné, že odvolací súd priznal navrhovateľovi bežné výživné vo výške 170 eur mesačne a navrhovateľke taktiež bežné výživné vo výške 170 eur mesačne (v porovnaní s tabuľkovým výživným na rok 2017, ktoré vychádzalo podľa záverov odvolacieho súdu zhodne pri oboch deťoch vo výške 118 eur), čo je suma totožná v prípade oboch navrhovateľov, z čoho teda vyplýva, že odvolací súd zohľadnil potom aj v rovnakom rozsahu mieru osobnej starostlivosti matky v prípade oboch navrhovateľov, keďže im boli priznané rovnaké sumy pri rovnakom východiskovom tabuľkovom výživnom 118 eur, zvýšené o sumu 52 eur, teda zohľadňujúc mieru osobnej starostlivosti matky v rovnakej miere v prípade oboch navrhovateľov. Takto zistená okolnosť nekorešponduje s názorom vysloveným odvolacím súdom, že pri Q. vzal odvolací súd do úvahy skutočnosť, že miera osobnej starostlivosti matky o navrhovateľa je

menšia ako u navrhovateľky.

14.6. Z odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu taktiež nie je zrejmé, prečo v prípade navrhovateľa pri výpočte tabuľkového výživného za rok 2022 vychádzal zo zvýšenej percentuálnej miery vo výške 20 %, keď túto zmenu percentuálnej výšky oproti predchádzajúcemu obdobiu (napr. rok 2021 - 18 % - stredná škola) neodôvodnil žiadnou relevantnou skutočnosťou.

15. Dovolací súd zároveň dospel k dôvodnosti dovolacej námietky otca o nepreskúmateľnosti a nedostatočnom odôvodnení výroku odvolacieho súdu týkajúceho sa dlžného výživného, keď namietal, že nie je možné z odôvodnenia rozhodnutia dospieť k záveru, akým spôsobom (výpočtom) postupoval odvolací súd pri určení výšky dlžného výživného na každého navrhovateľa, pričom odvolací súd nezohľadnil otcom uvádzané zvýšené sumy výživného a dlžného výživného vo výške 230 eur v období od augusta 2020 do mája 2022, ktoré nikto v konaní nerozporoval, a ktoré pri stanovení výšky dlžného výživného zohľadnil aj súd prvej inštancie.

15.1. Preskúmaním napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu vo vzťahu o dlžnom výživnom najvyšší súd dospel k záveru, že z odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu nie je možné dospieť k zisteniu akým spôsobom odvolací súd dospel k výpočtu sumy dlžného výživného na každého navrhovateľa, nie je zrejmé či a ako sa odvolací súd vysporiadal so skutočnosťou, že otec navrhovateľov platil v období od augusta 2020 do mája 2022 sumu zvýšeného výživného spolu s dlžným výživným na každé dieťa vo výške 230 eur mesačne, (čo vyplýva aj z bodu odôvodnenia rozhodnutia súdu prvej inštancie), keď odvolací súd k tomu v odôvodnení uviedol, že zohľadnil otcom hradené bežné výživné v sume 80 eur mesačne a sume 60 eur mesačne. Z rozhodnutia odvolacieho súdu tak nevyplýva, či, ako a prípadne prečo (ne)zahrnul otcom hradené zvýšené sumy bežného výživného spolu s dlžným výživným v uvádzanom období.

15.2. Odvolací súd tak v odôvodnení rozhodnutia uvádza iba výslednú sumu dlžného výživného, bez bližšej konkretizácie jej výpočtu, pričom takto vypočítaná suma nie je overiteľná ani preskúmateľná, keď bližšia konkretizácia výpočtu výslednej sumy v odôvodnení absentuje. Dovolací súd tak dospel k záveru, že odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu vo vzťahu k dlžnému výživnému na oboch navrhovateľov (detí dovolateľa) nie je nepreskúmateľné.

15.3. V tejto súvislosti dovolací súd zároveň poukazuje, že výrok rozhodnutia odvolacieho súdu v časti určenia výšky dlžného výživného na navrhovateľa Q. je vnútorne rozporný (nekonzistentný) s výrokom ohľadom výšky splátok, na ktoré bol súdom zaviazaný povinný, keď odvolací súd na jednej strane dospel k záveru o dlžnom výživnom navrhovateľa vo výške 9.280,33 eura, ktorú povinnej osobe uložil splácať v troch splátkach, každej vo výške 3.093,44 eura, t. j. spolu 9.280,32 eura (3 x 3.093,44 eura), čo po prepočítaní nie je suma totožná so sumou výšky dlžného výživného (rozdiel 0,01 eura). Uvedená rozporupnosť vyplýva aj z odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu a zápisnice z pojednávania.

15.4. Dovolací súd ďalej dodáva, že taktiež nie je z rozhodnutia odvolacieho súdu zrejmé, prečo odvolací súd vyčísľil dlžné výživné iba za obdobie od 24. mája 2017 do 31. januára 2023, keď odvolací súd vo veci rozhodol zmeňujúcim rozsudkom 28. mája 2024, pričom nezaplatené výživné, aj iba v jeho pomernej časti, ktoré mal otec platiť od februára 2023 do rozhodnutia odvolacieho súdu, v čase rozhodnutia odvolacieho súdu predstavovalo už dlžné výživné.

15.5. Ak by odvolací súd mienil prehodnotiť skutkový stav a dospieť k iným skutkovým zisteniam, dovolací súd poukazuje na judikatúru Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“), z ktorej vyplýva, že odvolací súd musí zopakovať dôkazy vykonané súdom prvej inštancie, ak vykonané dôkazy mali byť podľa názoru odvolacieho súdu hodnotené odlišne, ako sa stalo v konaní pred súdom prvej inštancie. Podstatou zistenia skutkového stavu veci je úsudok - záver sudcu, resp. senátu o tom, ktoré z rozhodujúcich sporných skutočností sú pravdivé, t. j. ktoré z nich bude považovať za dokázané. Až súhrn týchto skutočností vytvára zistený skutkový stav (sp. zn. II. ÚS 387/2010, II. ÚS 400/2009, II. ÚS 506/2009, II. ÚS 506/2013, tiež 3CdoR/1/2024).

16. Dovolací súd vyhodnotil ako nedôvodnú dovolaciu námietku otca, že z rozhodnutia odvolacieho súdu nevyplýva, ktoré skutočnosti vo vzťahu k otázke spôsobu určenia primeranej výšky výživného pre navrhovateľov, ako aj vo vzťahu k otázke schopností, možností a majetkových pomerov otca, ako aj prípadnej potenciality jeho príjmov, boli pre odvolací súd relevantné pre určenie výšky výživného na navrhovateľov, z ktorých dôkazov pri rozhodovaní vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov

riadil. Z odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu je zrejmé, že odvolací súd vychádzal pri stanovení výšky výživného z tzv. tabuľkového výživného (opierajúc sa o zverejnenú metodiku), vypočítajúc ho z priemerného ročného príjmu otca, v tom, ktorom roku. Odvolací súd zároveň mal za to, že je potrebné zohľadniť aj mieru osobnej starostlivosti matky a priznať vyššie výživné nad sumu vypočítaného tabuľkového výživného.

17. K dovolacej námietke o nemožnosti dovolateľa vyjadriť sa k dôkazu vykonanému odvolacím súdom - pracovnej ponuke na portáli profesia.sk v mesiaci 6/2024, ktorý mal odvolací súd zohľadniť pri stanovení výšky výživného, dovolací súd uvádza, že z rozhodnutia odvolacieho súdu je zrejmé (bod 32. odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu), že odvolací súd uvedenú pracovnú ponuku v konaní ako dôkaz nevykonával, pri stanovení výšky bežného výživného z danej ponuky nevychádzal a nepovažoval ju ani za potencionálny príjem otca. Odvolací súd iba záverom upriamil pozornosť otca na jeho prípadnú možnosť zamestnať sa u iného zamestnávateľa s vyšším mesačným príjmom a benefitmi, pričom uvedené rozhodnutie ponechal na zvážení v rámci rodičovskej zodpovednosti povinného otca. Z uvedeného vyplýva, že táto dovolacia námietka nie je spôsobilá založiť procesnú vadu v zmysle § 420 písm. f) CSP.

18. Na základe vyššie uvedeného dovolací súd dospel k záveru, že dovolanie odporcu je v zmysle § 420 písm. f) CSP prípustné a zároveň dôvodné, preto rozhodnutie odvolacieho súdu vo výrokoch I. a II., ako aj v súvisiacich výrokoch III. a IV., zrušil (§ 449 ods. 1 CSP) a vec vrátil odvolaciemu súdu na ďalšie konanie (§ 450 CSP).

19. Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie a odvolací súd sú viazaní právnym názorom dovolacieho súdu (§ 455 CSP). Ak dovolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP).

20. Dovolací súd už nerozhodoval o návrhu na odklad vykonateľnosti dovolaním napadnutého rozhodnutia, lebo rozhodnutím o dovolaní taký návrh stratil svoje opodstatnenie.

21. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.